

SEKRETARZ KC KP(b) BIAŁORUSKIEJ SRR

towarzysz PONOMARIENKO

KOMUNIKAT SPECJALNY

Od roku 1918 na terytorium byłej Polski corocznie 11 listopada obchodzone było święto o nazwie „Święto niepodległości”.

W związku z tym na terytorium Zachodniej Białorusi dał się zauważyć ze strony elementu wrogiego szereg wystąpień antysowieckich i kontrrewolucyjnych.

OBWÓD WILEŃSKI

W mieście Wilejka przy pomniku Piłsudskiego i na grobie „nieznanego żołnierza” ujawniono wieńce, ozdobione białym i czerwonym papierem.

Wilejscy gimnazjaliści Lensewski i Smolewski w dniu 10 listopada odwiedzali mieszkania uczniów gimnazjum, apelując o przyjście 11.XI nie na zajęcia szkolne, a do kościoła. Wieczorem tego dnia za miastem lub w okolicy polskiego cmentarza zamierzają zorganizować zbiórkę gimnazjalistów.

Celem zapobieżenia prowokacyjnemu wystąpieniu Lensewskiego i Smolewskiego, 11 listopada o 8 rano zostaną wezwani na przesłuchanie do rejonowego zarządu NKWD, gdzie zostaną przetrzymani przez dobę.

W rejonie cmentarza skoncentruje się oddział wojsk ochrony pogranicza, który dla kamuflażu wykonywał będzie zadania wojskowe; do kościoła skierowana agentura; w okolicy kościoła wystawione posterunki gwardii robotniczej.

W mieście Postawy 11 listopada o godzinie 2 w nocy ujawniono 3 ulotki o treści kontrrewolucyjnej, napisane odręcznie w języku polskim.

W odległości 3 kilometrów od wsi Kozłowszczyzna w rejonie postawskim w polu ustawiono polską flagę narodową z napisem „Niech żyje Polska”.

W pobliżu wsi Kairy w tym samym rejonie, także w polu ujawniono 2 flagi z kontrrewolucyjnymi napisami.

Wszczęto przedsięwzięcia operacyjne w celu ujawnienia autorów.

OBWÓD BIAŁOSTOCKI

W nocy z 10 na 11 listopada w miejscowości Starosiele nieznanymi sprawcami usiłował rozklejać ulotki o treści kontrrewolucyjnej, pisane odręcznie, z wyobrażeniem polskiego herbu i napisem „Polska będzie żyć, dopóki żyjemy my”. Rozklejaniu ulotek zapobiegł członek gwardii robotniczej, nieznanymi sprawcami udało się ukryć. Prowadzone jest dochodzenie.

10.XI o godzinie 11 wieczorem w miejscowości Świsłocz w rejonie wołkowyskim zatrzymano 3 gimnazjalistów usiłujących rozklejać antysowieckie ulotki. W trakcie przesłuchania gimnazjaliści zeznali, iż ulotki rozklejali na polecenie księdza z Bielska, Wilniewczyka. Księdza również zatrzymano i podczas przesłuchania potwierdził zeznania zatrzymanych gimnazjalistów. Cała czwórka została aresztowana.

Wieczorem 11.XI w mieście Białystok na cmentarzu wojskowym zebrano się ok. 100 osób, uczniów szkoły i gimnazjum, w wieku do 13 lat. Wszystkie dzieci odesłano do domów, kilka osób w starszym wieku zatrzymano. Prowadzone jest dochodzenie w celu ustalenia organizatora tego zgromadzenia.

OBWÓD PIŃSKI

W nocy z 10 na 11 listopada w mieście Pińsk ujawniono 10 rozklejonych na budynkach ulotek kontrrewolucyjnych, zaś w mieście Łuniniec 4 ulotki o treści następującej: „W dniu 11 listopada, dniu wielkiego święta, oznajmiamy wszystkim, że czas naszego cierpienia zbliża się ku końcowi, ku czci poległych za Polskę”; „Precz z komuną, polski honor dotąd nie zginął, choć musiał czekać”; „Polacy pamiętajcie, że Polska to nie tylko państwo, które chwilowo przestało istnieć, ale przede wszystkim naród, który nie utracił poczucia niezależności i jest gotów, by odzyskać to, co zabrano mu siłą. Niech żyje niepodległa Polska”.

Ulotki napisane zostały odręcznie drukowanymi literami i kilka egzemplarzy powielono w języku polskim techniką litograficzną.

Wszczęto przedsięwzięcia operacyjno-kontrolne w celu ujawnienia kolporterów i odszukania sprzętu do powielania.

OBWÓD NOWOGRÓDZKI

11 listopada zatrzymana została uczennica gimnazjum w Baranowiczach Franciszka Czestakowska, urodzona w 1920 r., koło miasteczka Diatłowo, na grobach polskich żołnierzy poległych w 1919 roku rozwieszała chorągiewki w polskich barwach narodowych z wypisanymi nań kontrrewolucyjnymi hasłami, na tym samym cmentarzu śpiewała polski hymn narodowy.

Dochodzenie trwa.

Innych wypadków nie było.

LUDOWY KOMISARZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH BSSR

/Ł. CANAWA/

11 listopada 1939 r.

Nr 5930/3

m. Mińsk

Na prawym marginesie datownik „4 list.[opada] 1939”

Na pieczęci nagłówek KC KP(b)B, numer pisma wchodzącego 2699-a, data 14 list.[opada] 1939, dekretecja „Podlega zwrotowi do archiwum tajnego wydziału specjalnego”